

UZASADNIENIE

- do art. 1 pkt 1 (dostęp do Internetu – oprogramowanie zabezpieczające)

Upowszechnianie usługi dostępu do Internetu, będące znakiem współczesnego ekspansywnego rozwoju przemysłu usług teleinformatycznych, otwiera ogromne możliwości na polu edukacji i kultury. Będąc doskonałym źródłem informacji i instrumentem komunikacji, Internet staje się pomocą dydaktyczną i wychowawczą, daje możliwość kształcenia na odległość, ustawicznego poszerzania zdobytych umiejętności i wiedzy. Takie spojrzenie na Internet – jako na źródło w zasadzie nieograniczonego dostępu do informacji – prowadzi jednakże do pytań o związek między treściami i formami przekazu informacji a oceną tego przekazu pod kątem celów procesów kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży. Z punktu widzenia celów procesu kształcenia i wychowania, określone treści i formy przekazu informacji przez Internet mogą być bowiem niepożądane – a nawet szkodliwe dla rozwoju psychicznego, zwłaszcza rozwoju emocjonalnego, dzieci i młodzieży.

Spośród priorytetów i sposobów przeprowadzenia informatyzacji kraju, określonych w przygotowanym przez Urząd Komitetu Badań Naukowych dokumencie zatytułowanym „Strategia informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej – ePolska”, za jedno z najważniejszych zadań uznano edukację informatyczną oraz wdrożenie mechanizmów blokujących dostęp dzieci i młodzieży do treści, które mogą mieć negatywny wpływ na wychowanie i kształcenie. Wyniki badań pokazują, że dzieci i młodzież jako użytkownicy Internetu są narażeni na wysokie ryzyko częstego, niekontrolowanego kontaktu z treściami niepożądanymi i szkodliwymi dla rozwoju społeczno-emocjonalnego, zwłaszcza dla kształtowania się postaw wobec seksu, drugiej płci i miłości rodzinnej. Szczególnej uwagi wymaga zjawisko przypadkowego, niezamierzonego kontaktu dzieci i młodzieży z pornografią przy poszukiwaniu na stronach WWW treści związanych z nauką szkolną i

zainteresowaniami. Jako negatywnie oddziałujące na psychikę młodego użytkownika Internetu należy także wskazać obrazy przemocy i destrukcji udostępniane w sieci. Odrębnej uwagi wymaga także aspekt aktywnego, a w wielu przypadkach interaktywnego, korzystania z Internetu przez dzieci i młodzież. Często charakter takiego kontaktu pozostaje anonimowy. Anonimowość powoduje uwalnianie się od poczucia kontroli społecznej i zwiększa agresywność, a także umożliwia zmienianie prezentowanej w sieci tożsamości. Zmiana poczucia tożsamości odrywa od sytuacji realnego życia. Daje wprawdzie możliwość eksperymentowania i ćwiczenia myślenia inwencyjnego, ale przede wszystkim powoduje zagrożenie identyfikacji własnej tożsamości, zwłaszcza w wieku młodzieńczym, kiedy tożsamość podlega jeszcze kształtowaniu.

Należy podkreślić, że ochrona dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją jest konstytucyjnym obowiązkiem organów władzy publicznej (art. 72 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). Konwencja o prawach dziecka, ratyfikowana przez Polskę w 1991 r., z leżącym po stronie państwa obowiązkiem zapewnienia dziecku dostępu do informacji oraz materiałów pochodzących z różnorodnych źródeł – w szczególności tych, które mają na uwadze jego dobro w wymiarze społecznym, duchowym i moralnym oraz jego zdrowie fizyczne i psychiczne – wiąże bezpośrednio obowiązek rozwijania takich kierunków działalności państwa, które zapewniają dziecku ochronę przed informacjami i materiałami szkodliwymi. Granice podejmowanych przez państwo środków ochrony dobra dziecka przed treściami szkodliwymi wyznacza dopiero prawo do swobodnej wypowiedzi oraz odpowiedzialność rodziców za wychowanie i rozwój dziecka (art. 17 w związku z art. 13 i 18 Konwencji).

Zapoczątkowane pod koniec XX w. upowszechnianie usługi dostępu do Internetu z początkiem XXI w. prowadzi do potrzeby ukształtowania nowej kultury odpowiedzialności użytkownika Internetu i związanej z tym naglącej potrzeby zapewnienia dzieciom i młodzieży dostatecznej ochrony przed treściami niepożądanymi i szkodliwymi dla ich rozwoju społeczno-psychicz-

nego. Zapewnienie takiej ochrony powinno polegać na podjęciu środków mających na celu doprowadzenie do selekcjonowania i hierarchizowania treści dostępnych przez Internet – pod kątem prawidłowego rozwoju psychicznego dzieci i młodzieży oraz celów procesów kształcenia i wychowania. Należy bowiem podkreślić, że Internet wymaga nowego podejścia regulacyjnego i nowej kultury odpowiedzialności, tak aby zapewnić równowagę między ochroną dzieci i młodzieży przed treściami szkodliwymi z jednej strony a wolnością wypowiedzi z drugiej strony.

W przedmiotowej nowelizacji ustawy o systemie oświaty proponuje się rozwiązanie prawne problemu ochrony uczniów przed treściami, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju psychicznego, polegające na upoważnieniu Rady Ministrów do nałożenia na szkoły i placówki zapewniające uczniom korzystanie z usługi dostępu do Internetu, w drodze rozporządzenia, obowiązku zainstalowania i aktualizowania oprogramowania zabezpieczającego. W przypadku nałożenia takiego obowiązku przez Radę Ministrów, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania będzie zobowiązany do zapewnienia szkołom i placówkom możliwości nieodpłatnego korzystania z oprogramowania zabezpieczającego.

Minister Edukacji Narodowej podjął już pierwsze praktyczne działania w celu pozyskania oprogramowania zabezpieczającego przed szkodliwymi treściami, występując do podmiotów dysponujących takim oprogramowaniem z apelem o nieodpłatne udostępnianie programu szkołom, placówkom i rodzicom uczniów.

Należy dodać, że w wydanym przez Radę Ministrów akcie wykonawczym do ustawy zostaną określone minimalne wymagania, jakie powinno spełniać instalowane w szkołach oprogramowanie zabezpieczające, a także zostanie określony w sposób szczegółowy zakres treści uznawanych za zagrażające prawidłowemu rozwojowi psychicznemu uczniów.

- do art. 1 pkt 2, pkt 3 lit. a, pkt 4 – 6 i pkt 7 (egzaminów eksternistyczne, wyposażenie pracowni)

Projektowana nowelizacja art. 9a, 9c, 9e i 10 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty dotyczy modyfikacji dotychczasowego systemu egzaminów eksternistycznych. Konieczność dokonania szybkich zmian w tym zakresie potwierdzają wyniki kontroli organizacji egzaminów eksternistycznych w systemie oświaty, przeprowadzonej w 2005 r. przez Najwyższą Izbę Kontroli, obejmującej ocenę funkcjonowania systemu egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych w latach 2002-2004. Kontrolą objęto 6 kuratoriów oświaty oraz 20 jednostek organizacyjnych (zespołów szkół i centrów kształcenia ustawicznego), przy których funkcjonowały państwowe komisje egzaminacyjne przeprowadzające egzaminów eksternistyczne

w okresie objętym kontrolą NIK. We wszystkich skontrolowanych jednostkach stwierdzono rażące nieprawidłowości w przeprowadzaniu egzaminów eksternistycznych; w wielu miały one charakter wręcz działalności korupcyjnej, a nawet przestępczej (w dwóch przypadkach skierowano wnioski do prokuratury). Przygotowana przez NIK „Informacja o wynikach kontroli organizacji egzaminów eksternistycznych w systemie oświaty” była przedmiotem posiedzenia połączonych Komisji Sejmowych: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Kontroli Państwowej, których członkowie, po zapoznaniu się z przedstawionym materiałem i wysłuchaniu Informacji NIK, postulowali niezwłoczne podjęcie działań, które skutecznie wyeliminowałyby wszystkie nieprawidłowości i zapobiegały zjawiskom korupcyjnym. Należy zaznaczyć, że problem prawidłowości przeprowadzania egzaminów eksternistycznych nie jest problemem nowym, występuje już od kilku lat, a wszelkie dotychczasowe próby jego naprawy w drodze zmian rozporządzenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, dotyczącego egzaminów eksternistycznych, nie przynosiły pozytywnych efektów.

Projektowana zmiana ustawy zakłada włączenie egzaminów eksternistycznych do zewnętrznego systemu egzaminowania, tj. przekazanie

zadania, przygotowania i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych do Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (CKE) i okręgowych komisji egzaminacyjnych (oke). Jednocześnie egzaminy eksternistyczne, jako sposób uzyskiwania świadectwa ukończenia szkoły, będą ograniczone do zakresu szkół, które prowadzą kształcenie ogólne, tj. szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum ogólnokształcącego. Szkoły te są szkołami umożliwiającymi uzyskanie odpowiedniego poziomu wykształcenia, a po ukończeniu gimnazjum lub liceum istnieje możliwość uzyskania kwalifikacji zawodowych np. przez uczęszczanie do szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe (zasadniczej szkoły zawodowej, technikum, szkoły policealnej) lub przez uzyskanie tytułu kwalifikacyjnego po zdaniu egzaminu państwowego. Struktura szkolna zapewnia drożność na wszystkich szczeblach kształcenia oraz dostęp osobom dorosłym do szkół wszystkich typów, a już wprowadzone rozwiązania dotyczące zaliczania w szkołach dla dorosłych prowadzących kształcenie zawodowe wyników kursów zawodowych realizowanych w formach pozaszkolnych przez akredytowane publiczne i niepubliczne placówki i ośrodki albo przez osoby prawne i fizyczne prowadzące działalność oświatową wymienioną w art. 83a ust. 2 ustawy o systemie oświaty, które dla tych kursów uzyskały akredytację kuratora oświaty, umożliwia skracanie okresu kształcenia zawodowego i zapewnia jego elastyczność. Wobec tak rozbudowanego systemu zapewniającego drożność kształcenia i dającego możliwość powrotu do szkoły na każdym poziomie kształcenia nie znajduje uzasadnienia dalsze utrzymywanie w systemie oświaty tak szerokiego zakresu (wszystkie typy szkół) korzystania z możliwości uzyskania świadectwa ukończenia szkoły w trybie egzaminów eksternistycznych. Również projektowane rozwiązania w obszarze kształcenia zawodowego, zmierzające do integrowania form szkolnych i pozaszkolnych, oraz budowa krajowego systemu potwierdzania kwalifikacji zawodowych obejmującego zarówno absolwentów szkół, jak też osoby, które chcą potwierdzić kwalifikacje zawodowe uzyskane poprzez kształcenie w formach pozaszkolnych lub staż pracy i praktykę, pozwolą pozyskiwać i potwierdzać kwalifikacje zawodowe na różnych poziomach.

W istniejącym systemie egzaminów eksternistycznych, najwięcej osób przystępuje do egzaminów z zakresu szkół ponadpodstawowych dla dorosłych, a wśród nich liceum ogólnokształcącego, a więc korzysta z możliwości uzyskania przede wszystkim wykształcenia średniego. Wynika to przede wszystkim z faktu, że absolwenci tych szkół mogą jeszcze przystąpić do egzaminu dojrzałości (tzw. „starej matury”). Wprowadzenie do systemu szkolnego od 2002 r. nowych typów szkół ponadgimnazjalnych, w terminach określonych w przepisach ustawy z dnia 8 stycznia 1999 r. – Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego (Dz. U. Nr 12, poz. 96, z późn. zm.) z jednoczesnym zachowaniem okresów przejściowych, umożliwiających przystępowanie do starej formuły egzaminów: dojrzałości i egzaminu zawodowego spowodowało, że wzrosło zainteresowanie egzaminami eksternistycznymi z zakresu szkół starego systemu. Na terenie całego kraju, według danych kuratoriów oświaty, w roku szkolnym 2003/2004 do egzaminów eksternistycznych przystąpiły 109.623 osoby z tego 79.736 osób z zakresu liceum ogólnokształcącego, tj. 72,7% wszystkich zdających, a w roku szkolnym 2004/2005 – 87.157 osób, z tego z zakresu liceum 67.814, tj. 77,8%. Natomiast z zakresu szkół starego ustroju szkolnego, prowadzących kształcenie zawodowe, w tym okresie przystąpiło do egzaminów eksternistycznych odpowiednio 29.707 i 19.100 osób. W tym okresie w odniesieniu do szkół nowego ustroju egzaminy przeprowadzano tylko z zakresu szkoły podstawowej i gimnazjum dla dorosłych, do których łącznie przystąpiło 180 osób w roku szkolnym 2003/2004 i 253 w roku 2004/2005, przy czym 42 osoby z zakresu szkoły podstawowej, gdzie egzamin jest przeprowadzany tylko z zajęć edukacyjnych klasy szóstej. Również aktualnie zbierane dane dotyczące roku szkolnego 2005/2006 (sesja wiosenna zakończyła się 30 czerwca 2006 r.) wskazują, że w ponad 90% egzaminy przeprowadzane były z zakresu dotychczasowych szkół ponadpodstawowych dla dorosłych, a tylko sporadycznie z zakresu szkół ponadgimnazjalnych.

Przytoczone dane wskazują, że z chwilą zakończenia w dniu 30 czerwca 2008 r. przeprowadzania egzaminów eksternistycznych na dotychczasowych zasadach, w tym przede wszystkim z zakresu szkół

ponadpodstawowych, zainteresowanie egzaminami eksternistycznymi zdecydowanie zmaleje. Dotyczyć to będzie również egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych w celu uzyskania świadectwa ukończenia szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe. Oferta edukacyjna szkół dla dorosłych w zakresie kształcenia zawodowego systematycznie się poszerza, rośnie również zainteresowanie osób dorosłych uczęszczaniem do szkół. Należy podkreślić, że egzaminy eksternistyczne nigdy nie były przeprowadzane

z zakresu szkół medycznych, jak również nie obejmują wszystkich zawodów ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego. Wiąże się to ze specyfiką danego zawodu i problemów z opanowaniem wiedzy i umiejętności zawodowych w drodze samokształcenia. Największym zainteresowaniem cieszą się zawody ekonomiczne: technik ekonomista, technik rachunkowości, technik handlowiec, sprzedawca. W zawodach tych oferta szkół jest również duża, a na rynku pracy występuje przewaga podaży nad popytem.

Natomiast utrzymanie możliwości składania egzaminów eksternistycznych z zakresu szkoły podstawowej jest celowe przede wszystkim ze względów społecznych (osoby, które wypadły z systemu, osoby ze środowisk zmarginalizowanych) i bardzo małej liczby tych szkół w skali kraju – w roku szkolnym 2005/2006 – 10 szkół podstawowych dla dorosłych.

Zmiany dotyczące egzaminów eksternistycznych zostały ujęte w art. 1 pkt 2-6 ustawy. Zakładają one, że przeprowadzanie egzaminów eksternistycznych z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych szóstej klasy szkoły podstawowej (szkoła podstawowa dla dorosłych obejmuje tylko klasę szóstą), gimnazjum i liceum ogólnokształcącego dla dorosłych będzie należało do kompetencji okręgowych komisji egzaminacyjnych. Natomiast CKE będzie przygotowywała propozycje standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, pytania, zadania i testy oraz ustalała zestawy do przeprowadzania tych egzaminów, a także opracowywała i ogłaszała informatory zawierające opis zakresu egzaminów, przykładowe pytania, zadania i testy oraz kryteria oceniania. Informatory

będą obejmowały poszczególne przedmioty określone w ramowych planach nauczania. CKE będzie również koordynowała działalność okręgowych komisji egzaminacyjnych w zakresie przeprowadzania egzaminów eksternistycznych. Ponadto CKE będzie zobowiązana do dokonywania każdego roku szczegółowej analizy egzaminów eksternistycznych i składania ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania sprawozdań w tym zakresie. Pozwoli to na bieżące monitorowanie systemu egzaminów eksternistycznych.

Należy podkreślić, że ponieważ egzaminy eksternistyczne będą obejmowały jedynie przedmioty z zakresu kształcenia ogólnego, to do opracowywania standardów wymagań, tematów egzaminacyjnych i oceniania zostaną wykorzystani nauczyciele, którzy już są egzaminatorami egzaminów maturalnych i gimnazjalnych.

Szczegółowe regulacje określające warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych przez okręgowe komisje egzaminacyjne oraz wysokość opłat za te egzaminy zostaną zawarte w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, wydanym na podstawie nowelizowanego art. 10 ust. 3 ustawy o systemie oświaty.

W art. 1 pkt 6 projektu (nowy art. 10a w ustawie o systemie oświaty) przewidziano upoważnienie dla ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do określenia, w drodze rozporządzenia, warunków i trybu przeprowadzania egzaminów eksternistycznych z zakresu szkół artystycznych. Rozporządzenie to określi typy szkół artystycznych, których świadectwo lub dyplom ukończenia można uzyskać na podstawie egzaminów eksternistycznych, warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, możliwość i warunki unieważnienia przez ministra egzaminu eksternistycznego, wysokość opłat pobieranych za egzaminy i możliwość zwolnień z opłat oraz warunki wynagradzania egzaminatorów.

Nowy system egzaminów eksternistycznych będzie wprowadzony od dnia 1 lipca 2007 r. z jednoczesnym zachowaniem możliwości zdawania egzaminów eksternistycznych w aktualnie obowiązującym systemie przez

osoby, które rozpoczęły zdawanie przed zmianą przepisów. W art. 6 ust. 1 projektu ustawy został zaproponowany przepis przejściowy umożliwiający osobom, które rozpoczęły zdawanie egzaminów eksternistycznych przed dniem wejścia w życie ustawy, dokończenie ich zdawania na dotychczasowych zasadach do końca czerwca 2008 r.

Zmiana wprowadzona w art. 1 pkt 7 projektu (art. 22 ust. 5 ustawy o systemie oświaty) ma charakter doprecyzowujący i dotyczy stworzenia podstawy prawnej dla zamieszczenia w podstawach programowych kształcenia

w poszczególnych zawodach wykazu środków dydaktycznych i wyposażenia zalecanego do pełnej realizacji programu nauczania. Wykaz zalecanych środków i wyposażenia będzie miał dla organu prowadzącego znaczenie pomocnicze w należyтым wykonywaniu jego obowiązków określonych w art. 5 ust. 7 pkt 4 ustawy o systemie oświaty (wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych działań statutowych) jako wskazanie optymalnego wyposażenia w sprzęt i pomoce dla kształcenia w zawodzie prowadzonego przez szkołę.

- do art. 1 pkt 3 lit. b (ostateczny charakter wyników sprawdzianu i egzaminów)

W art. 1 w pkt 3 w lit. b projektu ustawy proponuje się uregulowanie w sposób jednoznaczny, że wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz egzaminów eksternistycznych są ostateczne i nie służy na nie skarga do sądu administracyjnego. Wynik sprawdzianu czy egzaminu (tak jak każda ocena uzyskana przez ucznia) ma charakter merytoryczny i z tych względów nie może być przedmiotem skargi do sądu administracyjnego.

- do art. 1 pkt 8 i 9 (ustalanie szkolnego zestawu programów nauczania i podręczników)

Nowelizacja przepisów w art. 22a ustawy o systemie oświaty polega na zmianie trybu wybierania przez nauczycieli programów wychowania przedszkolnego, programów nauczania oraz podręczników do wychowania przedszkolnego i nauczania szkolnego. Tryb ten, według projektowanych przepisów, będzie następujący. Nauczyciel wybiera program oraz podręcznik i wraz z uzasadnieniem przedstawia go radzie pedagogicznej. Rada pedagogiczna, kierując się możliwościami uczniów, a w przypadku podręcznika również względami dydaktycznego i językowego przystosowania podręcznika do możliwości uczniów oraz odpowiednio wysoką jakością wykonania podręcznika, umożliwiającą korzystanie z niego przez kilka lat, ustala programy i podręczniki wchodzące w skład szkolnego zestawu programów nauczania i szkolnego zestawu podręczników. Projekty zestawów programów i podręczników mają być konsultowane z radą rodziców i po przedstawieniu przez radę rodziców opinii w tej sprawie – rada pedagogiczna podejmie uchwałę ustalającą szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników. Szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników obowiązuje przez cztery lata szkolne.

Tak ustalony szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników będzie się składał odpowiednio z jednego programu nauczania i jednego podręcznika do poszczególnych zajęć edukacyjnych. W szkołach ponadgimnazjalnych dopuszcza się po jednym programie i podręczniku dla podstawowego i rozszerzonego zakresu kształcenia.

Proponowane rozwiązanie nakłada na dyrektora szkoły obowiązek podawania szkolnego zestawu programów nauczania i podręczników na następny rok szkolny do publicznej wiadomości w terminie do dnia 31 marca. Przepis przejściowy art. 7 projektu zakłada, że w 2007 r. szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników będzie podany do publicznej wiadomości w terminie późniejszym, tj. do dnia 31 maja.

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość dokonania przez radę pedagogiczną – na wniosek nauczyciela, rady rodziców lub z własnej inicjatywy – zmian w szkolnym zestawie programów nauczania i szkolnym

zestawie podręczników. Jednak zmiany nie mogą nastąpić w trakcie roku szkolnego.

Proponowane rozwiązanie zwiększa odpowiedzialność rady pedagogicznej. Decyzja o wyborze podręcznika na cykl kształcenia wymaga poważnego namysłu nauczyciela, konsultacji z innymi nauczycielami tego samego przedmiotu, a tym samym stabilizuje sytuację podręczników w szkole.

Po art. 22a w ustawie o systemie oświaty dodaje się art. 22b (art. 1 pkt 9 projektu) zobowiązujący szkołę do podejmowania działań organizacyjnych ułatwiających uczniom zaopatrzenie w podręczniki, a w szczególności działań ułatwiających obrót podręcznikami używanymi pomiędzy rodzicami lub uczniami.

Rozwiązania proponowane w ustawie w art. 22a i 22b pozwolą rodzicom i uczniom zaopatrzyć się w używane i tańsze podręczniki bez marż handlowych. Również rodzinom wielodzietnym umożliwi to korzystanie z tych samych podręczników przez młodsze dzieci, co znacznie odciąży budżet rodzinny.

- do art. 1 pkt 10 (zmiana składu komisji przeprowadzającej konkurs na stanowisko kuratora oświaty)

Nowelizacja art. 30 ust. 2b ustawy o systemie oświaty zmierza do wprowadzenia zmian w składzie komisji konkursowej powoływanej przez wojewodę w celu wyłonienia kandydata na stanowisko kuratora oświaty. Zgodnie z dotychczasowym stanem prawnym, w skład komisji przeprowadzającej konkurs na stanowisko kuratora oświaty wchodzi po dwóch przedstawicieli ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, wojewody i sejmiku województwa oraz po jednym przedstawicielu wojewódzkich struktur związków zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, zrzeszających nauczycieli.

W ramach projektowanej zmiany zakłada się zwiększenie w składzie komisji konkursowej liczby przedstawicieli ministra oraz wojewody; każdy z tych organów delegowałby po trzech przedstawicieli. Wprowadzenie powyższej

zmiany w składzie komisji konkursowej przyczyni się do wzmocnienia w konkursie głosu przedstawicieli administracji rządowej. Kurator oświaty jest organem administracji rządowej wykonującym na obszarze województwa, w imieniu wojewody, ustawowo określone zadania i kompetencje w zakresie oświaty. Zatem zdecydowany wpływ na wybór kandydata na stanowisko kierownika jednostki organizacyjnej, funkcjonującej w układzie administracji zespolonej w województwie, powinny mieć zwierzchnie organy administracji rządowej, tj. minister właściwy do spraw oświaty i wychowania oraz wojewoda.

W omawianym przepisie pkt 3 w art. 30 ust. 2b ustawy o systemie oświaty dokonano również zmiany regulacji dotyczącej udziału w składzie komisji konkursowej przedstawicieli związków zawodowych. Mając na celu usprawnienie trybu pracy komisji konkursowej proponuje się, aby w jej składzie uczestniczyli przedstawiciele tych zrzeszających nauczycieli wojewódzkich struktur związków zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, które spełniają jednocześnie kryteria reprezentatywności w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. zrzeszają więcej niż 300.000 członków będących pracownikami, oraz działają w podmiotach gospodarki narodowej, których podstawowy rodzaj działalności jest określony w więcej niż w połowie sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Projektowane rozwiązanie, wzorujące się na funkcjonujących rozwiązaniach dotyczących składu Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych oraz wojewódzkich komisji dialogu społecznego, pozwoli na precyzyjne kształtowanie składu komisji przeprowadzającej konkurs na stanowisko kuratora oświaty oraz unikanie nadreprezentatywności związków zawodowych zrzeszających nauczycieli w tej komisji.

- do art. 1 pkt 11, 12 i 15 (zwiększenie roli stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, w życiu szkoły)

Szkoły i placówki oświatowe powinny być otwarte na wszelkie formy aktywizowania na ich terenie działalności stowarzyszeń i innych organizacji

– w szczególności organizacji harcerskich. Przepis art. 56 ust. 1 ustawy o systemie oświaty umożliwia działanie w szkole i placówce stowarzyszeń i innych organizacji (z wyjątkiem partii i organizacji politycznych), w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły lub placówki. Wymienione stowarzyszenia i organizacje mogą jednak podjąć działalność w szkole lub placówce za zgodą jej dyrektora wydaną po uprzednim uzgodnieniu warunków tej działalności oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki. W zmianie zawartej w art. 1 pkt 15 projektu, dotyczącej art. 56 ust. 2 ustawy o systemie oświaty, proponuje się, aby dla podjęcia w szkole działalności przez te stowarzyszenia i organizacje konieczne było również uzyskanie pozytywnej opinii rady rodziców. Nowe brzmienie przepisu art. 56 ust. 3 odnosi się do sytuacji szkół i placówek, w których nie tworzy się rad rodziców, lub w których nie utworzono rady szkoły.

Uznając działalność stowarzyszeń i innych organizacji, przede wszystkim organizacji harcerskich, za szczególnie cenną dla realizacji zadań wychowawczych szkoły, w projekcie ustawy proponuje się zobowiązanie dyrektora szkoły lub placówki do tworzenia warunków działania w szkole lub placówce stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, o których mowa w art. 56 ust. 1 ustawy o systemie oświaty. Celem zmiany ustawy jest także zachęcenie – w szczególności organizacji harcerskich – do szerszej i jeszcze bardziej żywej obecności w codziennym życiu szkoły przy jednoczesnym popularyzowaniu wśród dzieci i młodzieży oferowanej przez te organizacje formuły spędzania czasu wolnego. Z powyższą zmianą związana jest również zawarta w art. 1 pkt 12 projektu propozycja stworzenia możliwości zapraszania na posiedzenia rady pedagogicznej, z głosem doradczym, przedstawicieli stowarzyszeń i innych organizacji, o których mowa w art. 56 ust. 1 ustawy o systemie oświaty, w szczególności organizacji harcerskich. Możliwość uczestniczenia przedstawicieli stowarzyszeń i organizacji wymienionych w art. 56 ust. 1 ustawy o systemie oświaty w tych punktach obrad rady pedagogicznej, podczas których jest

podejmowana dyskusja i prezentowane są poglądy dotyczące kierunków działalności wychowawczej szkoły i pracy z młodzieżą, a także są konfrontowane problemy środowiska szkolnego, pozytywnie wpłynie na jakość i efektywność współpracy szkoły lub placówki z tymi organizacjami.

- do art. 1 pkt 13 i 14 (zmiana statusu rady rodziców)

Projektowane zmiany w zakresie statusu rady rodziców jako organu szkoły lub placówki, kompetencji tego organu i jego zasad działania, wychodzą naprzeciw potrzebie zwiększenia roli rodziców w życiu społeczności szkolnej. Wnioski płynące z obserwacji dotychczasowej praktyki funkcjonowania tej formy reprezentacji rodziców uczniów wskazują, że zaangażowanie rodziców w sprawy szkoły ogranicza się zwykle do okazjonalnych spotkań rodziców z wychowawcą klasy oraz uiszczania dobrowolnej składki na fundusz rady rodziców. Z punktu widzenia korzystnego wpływu na wychowanie dzieci i młodzieży oraz efektywności procesów kształcenia i wychowania, istotnego znaczenia nabiera umacnianie wiarygodnego – w oczach ucznia

– wizerunku szkoły. Umocnieniu wiarygodności szkoły, a w konsekwencji budowaniu w uczniach zaufania do szkoły, służy „mówienie jednym głosem” przez nauczycieli i rodziców. Osiągnięcie zaś takiej płaszczyzny porozumienia wymaga, aby relacje nauczyciel – rodzic były relacjami ściśle partnerskimi. Widoczna zatem staje się potrzeba wzbudzenia świadomości wśród rodziców uczniów, że są współodpowiedzialni za jakość procesu dydaktyczno – wychowawczego. Nowe rozwiązanie, polegające na wzmocnieniu statusu reprezentacji rodziców jako organu szkoły, powinno przyczyniać się do zbliżania postaw rodziców i szkoły prezentowanych w procesach dydaktycznych i wychowawczych oraz jednoczesnego odchodzenia rodziców od spojrzenia na szkołę jako instytucję, której powierza się dzieci w oczekiwaniu

i wymaganiu jak najlepszych efektów kształcenia i wychowania. Rodzice wykazują bowiem nierzadko nieufność w stosunku do szkoły, często przyjmują postawę roszczeniową, a to prowadzi do nieporozumień, konfliktów i negatywnie wpływa na efektywność procesów kształcenia i

wychowania. Projektowane zmiany w zakresie wzmocnienia kompetencji i usprawnienia zasad działania rady rodziców jako organu szkoły przyczynią się do budowania płaszczyzny porozumienia pomiędzy nauczycielami i rodzicami, korzystnie wpływając tym samym na wychowanie młodych ludzi.

Wnioski płynące z dotychczasowej praktyki wskazują, że obecne ramy prawne funkcjonowania w szkołach i placówkach reprezentacji rodziców uczniów nie stymulują w sposób dostateczny tworzenia w szkołach i placówkach partnerskich relacji między reprezentacją rodziców a dyrektorem szkoły lub placówki, gronem pedagogicznym, władzami oświatowymi i samorządem uczniowskim. Stan ten wynika między innymi z ustanowionego

w art. 53 ust. 2 ustawy o systemie oświaty sposobu tworzenia rady rodziców, a także z braku jasnego określenia na poziomie ustawy kompetencji tego organu. Należy pamiętać przy tym, że realizacja idei rozwoju i zapewnienia demokratycznych zasad funkcjonowania społecznych organów w systemie oświaty wymaga tworzenia dogodnych warunków formalno-prawnych. Zagwarantowane zatem na poziomie ustawy ramy współpracy ww. organów w rezultacie przyczyniają się do poprawy jakości pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły i placówki.

W nowelizowanym art. 53 ust. 1 ustawy określa się radę rodziców jako organ szkoły lub placówki reprezentujący ogół rodziców uczniów danej szkoły lub placówki. Jednocześnie wprowadza się obligatoryjne działanie rad rodziców w publicznych szkołach i placówkach. Zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w ust. 6 nowelizowanego art. 53 ustawy – minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi rodzaje szkół i placówek,

w których nie tworzy się rad rodziców, uwzględniając takie czynniki, jak organizacja szkoły lub placówki oraz brak możliwości bezpośredniego uczestniczenia w ich działalności reprezentacji rodziców.

W ust. 2 nowelizowanego art. 53 ustawy określono sposób wyboru przedstawicieli rodziców do rady rodziców (po jednym przedstawicielu z

każdej rady oddziałowej w szkołach, a w placówkach oraz w szkołach artystycznych – co najmniej 7 przedstawicieli wybranych w tajnych wyborach przez odpowiednio zebranie rodziców wychowanków danej placówki lub zebranie rodziców uczniów danej szkoły artystycznej). Wewnętrzna struktura i tryb pracy rady rodziców, a także szczegółowy tryb przeprowadzania wyborów do rad oddziałowych i rady rodziców szkoły lub placówki będzie określał regulamin rady rodziców. W wyborach do rad oddziałowych i rady rodziców placówki lub szkoły artystycznej jednego ucznia reprezentuje jeden rodzic, a wybory przeprowadza się na pierwszym zebraniu rodziców w każdym roku szkolnym.

W zmienianym art. 54 ustawy określa się główne kompetencje rady rodziców szkoły lub placówki. Do kompetencji rady rodziców będzie należało, jak dotychczas, występowanie do organu prowadzącego szkołę, organu sprawującego nadzór pedagogiczny, dyrektora szkoły, rady pedagogicznej, rady szkoły i samorządu uczniowskiego, z wnioskami i opiniami dotyczącymi wszystkich spraw szkoły lub placówki. Do kompetencji rady rodziców będzie należeć ponadto uchwalanie, w porozumieniu z radą pedagogiczną, programu wychowawczego i programu profilaktyki, a także opiniowanie projektu rocznego planu finansowego składanego przez dyrektora szkoły oraz opiniowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania szkoły lub placówki, określonego w art. 34 ust. 2 ustawy o systemie oświaty.

W szkołach artystycznych, które nie prowadzą kształcenia ogólnego, nie ustala się programu profilaktyki, bowiem uczniowie tych szkół uczęszczają do szkół ogólnokształcących, w których takie programy są realizowane. Ponadto, w szkołach i placówkach, w których nie tworzy się rad rodziców, programy wychowawcze i programy profilaktyki uchwała rada pedagogiczna (przy czym programów tych nie uchwała się w szkołach dla dorosłych).

W art. 1 pkt 15 projektu, dotyczącym zmiany art. 56 ust. 2 ustawy o systemie oświaty, proponuje się rozszerzenie kompetencji rady rodziców o wyrażanie pozytywnej opinii w sprawie podjęcia w szkole lub placówce działalności przez stowarzyszenie lub inną organizację, o których mowa w art. 56 ust. 1.

W celu wdrożenia nowych rozwiązań związanych z generalną zmianą koncepcji organizacji i funkcjonowania w życiu szkolnym organu reprezentującego rodziców uczniów, omawiany projekt zawiera w art. 5 przepisy przejściowe przewidujące, że dotychczasowe organy będące reprezentacją rodziców uczniów szkoły lub placówki, działające w dniu wejścia w życie ustawy, a w przypadku braku takiego organu w szkole lub w placówce – rada pedagogiczna szkoły lub placówki, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy, uchwałą szczegółowy tryb przeprowadzenia pierwszych wyborów do rad rodziców. Do czasu wyboru rady rodziców, jednakże nie dłużej niż do dnia 31 października 2007 r., zadania rady rodziców przewidziane w nowelizowanej ustawie o systemie oświaty będą wykonywały dotychczasowe organy będące reprezentacją rodziców uczniów szkoły lub placówki (komitety rodzicielskie, rady rodziców).

W dalszej perspektywie przewiduje się konsekwentne zwiększanie kompetencji rad rodziców – zwłaszcza w obszarze spraw gospodarki finansowej szkół i placówek. Ważne wydaje się bowiem nie tylko zbliżenie środowisk rodziców i nauczycieli, ale także doskonalenie wiedzy i umiejętności rodziców z zakresu funkcjonowania i zarządzania oświatą, co będzie kolejnym krokiem w procesie uspołeczniania zarządzania szkołami i placówkami publicznymi w Polsce.

- do art. 1 pkt 17 (jednolity strój szkolny)

W projektowanym nowym art. 64a ustawy o systemie oświaty proponuje się wprowadzenie podstawy prawnej do podejmowania przez dyrektora szkoły decyzji o obowiązku noszenia przez uczniów na terenie szkoły jednolitego stroju. Obowiązek taki dyrektor szkoły będzie mógł nałożyć po zasięgnięciu opinii rady rodziców. Natomiast wzór stroju i warunki jego noszenia dyrektor szkoły będzie ustalał w porozumieniu z radą rodziców.

Wprowadzenie w szkole jednolitego stroju może mieć znaczenie wychowawcze, budzić wśród uczniów poczucie wspólnoty, równości i solidarności, a także stanowić element kształtowania przez szkołę własnej tradycji. Wprowadzenie obowiązku noszenia przez uczniów jednolitych strojów może

również przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa uczniów ułatwiając identyfikowanie przebywających na terenie szkolnym osób niebędących uczniami. Trzeba podkreślić, że własny strój szkolny jest bardzo często spotykany wśród szkół mających dużą renomę i wieloletnią tradycję.

- do art. 1 pkt 18 (odpłatność za kształcenie w formach pozaszkolnych, placówki kształcenia ustawicznego o zasięgu ogólnokrajowym)

Zmiany wprowadzane w art. 1 pkt 18 dotyczą rozszerzenia upoważnienia dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zawartego w art. 68a ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Ze względu na specyfikę działania i zadania publicznych placówek kształcenia ustawicznego o zasięgu ogólnokrajowym, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, proponuje się wprowadzenie regulacji umożliwiających temu ministrowi ustalanie odrębnych zadań realizowanych przez te placówki oraz wprowadzanie w zakresie ich organizacji i form działania rozwiązań odmiennych od ustalonych w ustawie dla placówek kształcenia ustawicznego. Ponadto przewiduje się wprowadzenie w upoważnieniu

zawartym

w art. 68a ust. 4 ustawy o systemie oświaty możliwości określenia w rozporządzeniu wydanym na podstawie tego przepisu warunków i trybu odpłatności za prowadzone w placówkach i ośrodkach kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych.

- do art. 1 pkt 19 (umożliwienie niepublicznym poradniom psychologiczno-pedagogicznym prowadzenia wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci)

Propozycje zmian w art. 71b ustawy o systemie oświaty wynikają z konieczności zwiększenia liczby jednostek prowadzących wczesne wspomaganie rozwoju dziecka niepełnosprawnego. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka jest stosunkowo nowym zadaniem realizowanym w systemie oświaty. Dotychczasowe regulacje nie pozwalały na prowadzenie wczesnego wspomaganie przez niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Projektowana zmiana zmierza do tego, aby niepubliczne poradnie mogły realizować to zadanie, gdyż przyczyni się to do zwiększenia

możliwości zapewnienia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka jak najbliżej miejsca zamieszkania dziecka. Rozszerzenie uprawnień do realizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka na niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne zapewniające warunki określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 1 ustawy o systemie oświaty pozwoli na objęcie tą formą pomocy większej niż dotychczas liczby dzieci.

- do art. 1 pkt 20 i art. 4 (przywrócenie spójności przepisów dotyczących udziału uczniów wybitnie zdolnych w zajęciach objętych tokiem studiów oraz przyznawania im stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania)

Dotychczasowe brzmienie przepisu art. 90i ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty było skorelowane z art. 140 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385, z późn. zm.) oraz wydanym na podstawie art. 140 ust. 2 tej ustawy zarządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 1991 r. w sprawie zasad i warunków uczestniczenia wybitnie uzdolnionych uczniów w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na kierunkach zgodnych z uzdolnieniami oraz zasad zaliczania tych zajęć. Jednak z dniem 1 września 2005 r. weszła w życie nowa ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), która uchyliła ustawę

o szkolnictwie wyższym z 1990 r.; w konsekwencji, z tym dniem utraciło również moc wymienione zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 1991 r.

Nowa ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym nie zawiera analogicznych przepisów, jak dotychczasowy art. 140 ustawy o szkolnictwie wyższym z 1990 r. Autorzy projektu tej ustawy uznali bowiem, że zasada autonomii uczelni we wszystkich obszarach jej działania, w szczególności w zakresie działalności dydaktycznej, przemawia za powierzeniem uczelni całości spraw organizacji i toku studiów, łącznie z kompetencjami do ich regulowania (vide art. 160 ust. 1 Prawa o szkolnictwie wyższym). Obejmuje to również regulowanie kwestii uczestniczenia w zajęciach prowadzonych

w uczelni przez osoby nieposiadające statusu studenta (także uczniów uzdolnionych), z uwzględnieniem, że co do zasady wykłady w uczelniach (przede wszystkim publicznych) są otwarte. Z tego też względu projektodawcy odstąpili od szczególnego regulowania w ustawie kwestii udziału uczniów uzdolnionych w zajęciach studiów.

Wobec utraty mocy przez przepisy powszechnie obowiązujące, regulujące zasady i warunki uczestniczenia wybitnie uzdolnionych uczniów w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na kierunkach zgodnych z uzdolnieniami oraz zasady zaliczania tych zajęć, odesłanie zawarte w art. 90i ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie oświaty, wskazujące jako jedną z przesłanek przyznania uczniowi stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania uczestniczenie przez ucznia w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na podstawie przepisów w sprawie zasad i warunków uczestniczenia wybitnie uzdolnionych uczniów w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na kierunkach zgodnych z uzdolnieniami oraz zasad zaliczania tych zajęć – stało się bezprzedmiotowe i niewątpliwie przepis ten wymaga nowelizacji.

W związku z powyższym, w ramach przedmiotowej nowelizacji wprowadza się w obu ustawach – ustawie o systemie oświaty (nowelizacja art. 90i ust. 1 pkt 4) oraz w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym (dodanie w art. 160 ust. 1a) – spójne regulacje wskazujące, że zasady uczestniczenia uczniów wybitnie uzdolnionych w zajęciach przewidzianych tokiem studiów powinny być określone w regulaminie studiów, a ponadto wskazujące uczestniczenie przez ucznia w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na zasadach określonych w regulaminie studiów, jako jedną z przesłanek przyznania stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

- do art. 1 pkt 21 (poprawa bezpieczeństwa nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach)

W aktualnym stanie prawnym zadanie zapewnienia bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach – w związku z ogólną odpowiedzialnością za działalność szkół i placówek – spoczywa na organach prowadzących. Coraz bardziej nagląca potrzeba poprawy

bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach, a także wzmocnienia działań profilaktycznych realizowanych w społeczności szkolnej wymaga wsparcia tych organów w realizacji wymienionego zadania w formie tworzenia ogólnopolskich programów, w ramach których otrzymywałyby również wsparcie finansowe.

Projektowana nowelizacja art. 90u ustawy o systemie oświaty zmierza do stworzenia podstawy prawnej do przyjmowania specjalnych programów rządowych, których celem byłoby wspomaganie organów prowadzących szkoły i placówki w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania

i opieki. Przewiduje się, że takie rozwiązanie prawne, gwarantujące na poziomie centralnym i wojewódzkim zaplecze finansowe i organizacyjne do realizacji podejmowanych na najniższym poziomie lokalnym odpowiednich przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach, pozytywnie wpłynie na skuteczność i efektywność tych przedsięwzięć.

Do realizacji przewidzianego w art. 90u ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie oświaty programu rządowego będzie konieczne wydanie przez Radę Ministrów rozporządzenia określającego szczegółowo sposób realizacji programu, w tym formy i zakres wspierania organów prowadzących oraz sposób podziału środków z budżetu państwa przyznanych na realizację programu.

Aktualnie w Ministerstwie Edukacji Narodowej są prowadzone prace nad przygotowaniem programu rządowego wdrożenia monitoringu wizyjnego wejść do szkół i placówek oświatowych. Wprowadzenie monitoringu wizyjnego wejść do szkół i placówek oświatowych wydaje się stosunkowo najprostszym, a jednocześnie bardzo efektywnym działaniem mającym na celu poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach, a także wzmocnienie działań profilaktycznych realizowanych w społeczności szkolnej.

Program instalowania monitoringu realizowany będzie etapowo. Podejmowane przez organy prowadzące szkoły i placówki przedsięwzięcia będą oceniane pod kątem kryteriów skuteczności i efektywności. Projekt monitoringu wizyjnego wejść do szkół i placówek zakłada, że zakup „standardowego” zestawu do monitorowania (tj. dwie kamery umożliwiające rejestrację zdarzeń od wewnątrz i na zewnątrz wejścia do budynku szkoły lub placówki, w kolorze i rozdzielczości wystarczającej do identyfikacji osób, rejestrator, kolorowy monitor oraz urządzenia dodatkowe niezbędne do zainstalowania zestawu) oraz koszt instalacji – będą finansowane ze środków budżetu państwa. Koszty eksploatacji lub ewentualnego rozszerzenia systemu będzie ponosił organ prowadzący szkołę lub placówkę. W przypadku szkół i placówek prowadzonych przez organy administracji rządowej koszty eksploatacji lub ewentualnego rozszerzenia systemu będą finansowane ze środków budżetu państwa. W realizację projektu będą zaangażowani dyrektorzy szkół, rady rodziców, wojewodowie, kuratorzy oświaty i Ministerstwo Edukacji Narodowej.

W ramach ogólnej odpowiedzialności za bezpieczeństwo uczniów i wychowanków, do zadań dyrektora szkoły lub placówki będzie należało wystąpienie z wnioskiem do organu prowadzącego o zainstalowanie zestawu do monitorowania (zakupu może też dokonywać organ prowadzący), a następnie sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań monitoringu. Rada rodziców będzie mogła występować z wnioskiem do dyrektora w sprawie instalacji monitoringu. Potrzeby szkoły lub placówki w zakresie monitorowania wejść i wyjść do budynków szkolnych będzie ustalał dyrektor szkoły i organ prowadzący. Organ prowadzący będzie rozpatrywał wnioski dyrektorów o zainstalowanie zestawu do monitorowania, a następnie dokonywał oceny skuteczności funkcjonowania zestawu do monitorowania w prowadzonej jednostce. Wnioski dyrektorów o zainstalowanie zestawu do monitorowania będą kierowane do wojewodów, którzy będą przekazywać środki z budżetu państwa dla jednostek samorządu terytorialnego (organów prowadzących szkoły i placówki) na finansowanie zakupu i instalacji zestawów do monitorowania. Przewiduje się, że wojewoda będzie ponadto odpowiedzialny za promowanie lokalnych koalicji na rzecz rozwoju

bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkołach oraz rozwoju lokalnych sieci monitoringu miejsc publicznych. W ramach nadzoru nad warunkami bezpieczeństwa uczniów zapewnianych przez szkoły, kurator oświaty będzie także wypowiadał się w sprawie potrzeb szkół w zakresie wizyjnego monitorowania wejść do budynków szkolnych, a także będzie ocenił skuteczność wdrażania programu w województwie.

- do art. 2 i art. 3 (zmiany w ustawie – Karta Nauczyciela: przyznanie nauczycielom ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym; przedłużenie terminu obowiązkowych szkoleń ekspertów)

Nowelizacja przepisu art. 63 ustawy – Karta Nauczyciela ma na celu zapewnienie nauczycielom prawa do ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych. Istotą nowelizacji jest wzmocnienie rangi zawodu nauczyciela przez zagwarantowanie nauczycielowi – podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych – ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych. Dotychczasowe brzmienie przepisu nie zapewnia takiej ochrony ze względu na oczywiste wady od lat nienowelizowanego przepisu (np. posługiwanie się pojęciem „funkcjonariusza państwowego”, obecnie niewystępującym w Kodeksie karnym).

W rozdziale XXIX Kodeksu karnego, zatytułowanym „Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego”, są zawarte następujące przepisy zapewniające ochronę funkcjonariuszom publicznym podczas lub w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych przez zaliczenie do czynów zabronionych:

- w art. 222 – naruszenia nietykalności osobistej funkcjonariusza publicznego,
- w art. 223 – czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego wspólnie z innymi osobami lub z użyciem broni palnej lub innego niebezpiecznego przedmiotu lub środka obezwładniającego,

- w art. 224 § 2 – stosowania groźby bezprawnej lub przemocy w celu zmuszenia funkcjonariusza publicznego do przedsięwzięcia lub zaniechania prawnej czynności służbowej,
- w art. 226 – znieważenia funkcjonariusza publicznego.

Proponowana zmiana spowoduje, że określone czyny zabronione, popełnione na szkodę nauczyciela, będą ścigane z urzędu, a nie – jak dotychczas – z oskarżenia prywatnego. Tego rodzaju czyny popełnione na szkodę nauczyciela, jako osoby, która korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych, będą wyczerpywały też znamiona przestępstw zagrożonych surowszą karą.

Z ochrony takiej obecnie korzystają jedynie nauczyciele mianowani i dyplomowani zatrudnieni w urzędach organów administracji rządowej i kuratoriach oświaty na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych. Na podstawie projektowanej zmiany art. 63 ustawy – Karta Nauczyciela, z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych będą korzystać nauczyciele podlegający przepisom ustawy – Karta Nauczyciela, tj. nauczyciele zatrudnieni w:

- przedszkolach, szkołach i placówkach publicznych (również prowadzonych przez osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego) oraz przedszkolach niepublicznych, niepublicznych placówkach i szkołach niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych,
- publicznych zakładach kształcenia i placówkach doskonalenia nauczycieli,
- zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich oraz rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych,
- publicznych kolegiach pracowników służb społecznych,

- publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych,

a także:

- nauczyciele mianowani i dyplomowani zatrudnieni w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych komisjach egzaminacyjnych, w specjalistycznej jednostce nadzoru oraz w organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich, rodzinnymi ośrodkami diagnostyczno-konsultacyjnymi oraz szkołami przy zakładach karnych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych,
- nauczyciele zatrudnieni w publicznych szkołach i szkolnych punktach konsultacyjnych przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urządach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych,
- pracownicy zatrudnieni u innych pracodawców, pełniący funkcję instruktorów praktycznej nauki zawodu,
- wychowawcy i pedagodzy zatrudnieni w Ochotniczych Hufcach Pracy.

Projektowany przepis art. 91b ust. 2 pkt 3 uwzględnia postanowienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 września 2005 r. sygn. akt P 17/04 (Dz. U. Nr 181, poz. 1526), w którym za niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej został uznany dotychczasowy przepis art. 91b ust. 2 pkt 4 ustawy – Karta Nauczyciela, w zakresie, w jakim wyłącza stosowanie art. 88 tej ustawy (regulacje dotyczące uprawnienia nauczycieli do wcześniejszej emerytury) do nauczycieli zatrudnionych w placówkach niepublicznych. W rezultacie dokonywanej zmiany zakres podmiotowy przepisu art. 88 ustawy – Karta Nauczyciela będzie obejmować także nauczycieli zatrudnionych w placówkach niepublicznych w wymiarze co najmniej ½ obowiązkowego wymiaru zajęć.

W projekcie przewidziano również nowelizację art. 6 ustawy z dnia 15 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych

innych ustaw (Dz. U. Nr 179, poz. 1845). Zgodnie z aktualną treścią tego przepisu, eksperci uczestniczący w komisjach kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych powoływanych dla nauczycieli ubiegających się o kolejny stopień awansu zawodowego, wpisani na listę ekspertów przed dniem wejścia

w życie ustawy z dnia 15 lipca 2004 r. (tj. przed dniem 31 sierpnia 2004 r.), są zobowiązani do ukończenia szkolenia dla ekspertów w nieprzekraczalnym terminie do końca 2006 r., pod rygorem skreślenia z listy. Biorąc pod uwagę dotychczasową dynamikę zgłoszeń i przebieg realizacji szkoleń zachodzi obawa, że nie wszyscy zainteresowani zdążą ukończyć szkolenie

w tym terminie. Proponuje się zatem przesunięcie ostatecznego terminu ukończenia szkolenia dla ekspertów, określonego w art. 6 ustawy z dnia 15 lipca 2004 r., na dzień 31 grudnia 2007 r. Ukończenie szkolenia nie będzie obowiązkowe w odniesieniu do ekspertów będących nauczycielami akademickimi posiadającymi stopień naukowy doktora.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt ustawy

Wprowadzenie projektowanych zmian będzie miało wpływ na: szkoły i placówki oświatowe, organy prowadzące szkoły i placówki, dyrektorów szkół, nauczycieli, uczniów i ich rodziców, osoby, które ukończyły 18 lat i nie uczęszczają do szkoły, a zamierzają w systemie egzaminów eksternistycznych uzyskać świadectwo ukończenia szkoły podstawowej, gimnazjum lub liceum ogólnokształcącego, Centralną Komisję Egzaminacyjną i okręgowe komisje egzaminacyjne, kuratorów oświaty, wojewodów, sejmiki województw, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, związki zawodowe zrzeszające nauczycieli, stowarzyszenia i inne organizacje, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły lub placówki, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, uczniów wybitnie uzdolnionych, szkoły wyższe, a także osoby wpisane na listę ekspertów uczestniczących w komisjach kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych prowadzących postępowania w sprawach nadania stopni awansu zawodowego nauczycieli.

2. Konsultacje społeczne

Projekt otrzymali do zaopiniowania następujący partnerzy społeczni:

- 1) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność” im. ks. Jerzego Popiełuszki,
- 2) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego,
- 3) Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
- 4) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa,
- 5) Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”,
- 6) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”,

- 7) Wolny Związek Zawodowy „Solidarność – Oświata”,
- 8) Krajowa Sekcja Edukacji Narodowej KNSZZ „Solidarność 80” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego,
- 9) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”,
- 10) Krajowa Sekcja Oświaty NSZZ „Solidarność”,
- 11) Zarząd Krajowy Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce,
- 12) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych,
- 13) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 14) Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”,
- 15) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski,
- 16) Polska Rada Ekumeniczna,
- 17) Konfederacja Pracodawców Polskich,
- 18) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych,
- 19) Business Centre Club – Związek Pracodawców,
- 20) Konfederacja Stowarzyszeń Nauczycielskich,
- 21) Polski Związek Logopedów – Zarząd Główny,
- 22) Społeczne Towarzystwo Oświatowe,
- 23) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich,
- 24) Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół,
- 25) Stowarzyszenie Oświatowców Polskich,
- 26) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym,
- 27) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej,
- 28) Zarząd Główny Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego,
- 29) Zarząd Główny Związku Rzemiosła Polskiego,
- 30) Towarzystwo Wiedzy Powszechnej,

- 31) Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców,
- 32) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty,
- 33) Rada Pomocy Społecznej,
- 34) Rada Główna Szkolnictwa Wyższego,
- 35) Parlament Studentów Rzeczypospolitej,
- 36) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów CKU,
- 37) Związek Harcerstwa Polskiego,
- 38) Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej,
- 39) Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego „Zawisza”.

Projekt został także skierowany do Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka i Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Opinie o projekcie ustawy wyrazili:

1. Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski zgłosił zastrzeżenia do wprowadzenia ustawowego obowiązku tworzenia i działania rad rodziców w szkołach i placówkach oraz do sformułowań określających kompetencje rad rodziców. Uznał, że obecne uregulowania prawne zabezpieczają pozycję rodziców jako tych, którzy „mają pierwotne, niezbywalne prawo i pierwszeństwo do wychowywania potomstwa”, a właściwym kierunkiem rozwoju relacji szkoła – rodzice jest rozwój dialogu i współpracy, a nie współzrządzenia. Ponadto, w opinii Sekretarza Generalnego wprowadzenie w szkołach jednolitego stroju powinno być prawem szkoły reprezentowanej przez dyrektora, wprowadzając mundurek w szkole dyrektor powinien zasięgnąć opinii rady rodziców. Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski zasygnalizował niebezpieczeństwo związane ze zmianą dotyczącą stwarzania przez dyrektora szkoły warunków do działania w szkole stowarzyszeń i organizacji. Może to, w opinii Sekretarza, prowadzić do zaktywizowania groźnych dla wychowania organizacji.

2. Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego negatywnie zaopiniował zmiany dotyczące składu komisji konkursowej na kuratora oświaty, uznając, że zmiany te mogą wpływać na układ sił w tej komisji. Negatywnie zaopiniowana została również propozycja wprowadzenia przepisu, zgodnie z którym rada rodziców zostałaby wyposażona w kompetencje uchwalania programu wychowawczego oraz programu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego wyraził również swoją opinię w sprawie treści nowej regulacji zobowiązującej do wprowadzenia w szkołach jednolitego stroju. Zdaniem Związku, najlepszym rozwiązaniem byłoby regulowanie spraw dotyczących mundurków w statutach szkolnych, na podstawie których dyrektor szkoły mógłby wprowadzić mundurki za zgodą rodziców, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej. Zarząd zgłosił również dodatkowe postulaty zmian w ustawie o systemie oświaty, nieobjęte zakresem przedmiotowej nowelizacji.
3. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80” zaproponowała pozostawienie dotychczasowego brzmienia zapisu w art. 30 ust. 2b ustawy o systemie oświaty.
4. Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa” poparł zmiany mające na celu zwiększenie kompetencji rad rodziców oraz wprowadzenie oprogramowania zabezpieczającego dostęp dzieci i młodzieży do niepożądanych treści dostępnych w Internecie. Związek zwrócił uwagę, że w art. 71b ust. 2a ustawy, dotyczącym stworzenia możliwości prowadzenia przez niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka należy wprost wymienić publiczne i niepubliczne poradnie.
5. Społeczne Towarzystwo Oświatowe poparło zaproponowane w projekcie zmiany.
6. Zarząd Główny Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego pozytywnie ocenił propozycje reformy systemu egzaminów eksternistycznych, natomiast negatywnie zaopiniował wprowadzenie w szkołach jednolitego

stroju oraz zmiany dotyczące regulowania na poziomie centralnym warunków

i trybu odpłatności za prowadzone w placówkach i ośrodkach kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych.

7. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty wyraziło swoją dezaprobatę dla rozwiązań proponowanych w zakresie wprowadzenia oprogramowania zabezpieczającego dostęp dzieci i młodzieży do niepożądanych treści dostępnych w Internecie, uznając, że w aktualnym stanie prawnym Minister Edukacji Narodowej ma już prawo nałożenia, w drodze rozporządzenia, obowiązku zainstalowania i aktualizowania takiego oprogramowania. Stowarzyszenie wyraziło także dezaprobatę dla możliwości uczestniczenia w posiedzeniach rady pedagogicznej przedstawicieli stowarzyszeń i innych organizacji uważając, że proponowany zapis w żaden sposób nie zmienia aktualnego stanu prawnego. Natomiast swoje poparcie Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty wyraziło w odniesieniu do rozwiązania zmierzającego do zmiany statusu rady rodziców jako organu szkoły, kompetencji tego organu i jego zasad działania, uznało za zasadną potrzebę zwiększenia roli rodziców w życiu szkoły oraz poparło wprowadzenie do szkół jednolitego stroju, proponując, aby dyrektor szkoły podejmował decyzję w tej sprawie za zgodą rady rodziców. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty zgłosiło również dodatkowe postulaty – nieobjęte zakresem przedmiotowej nowelizacji.
8. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów CKU negatywnie zaopiniowało zmiany dotyczące regulacji warunków i trybu odpłatności za prowadzone w placówkach i ośrodkach kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych oraz wnioskowało o możliwość zdawania egzaminów eksternistycznych na dotychczasowych zasadach do 31 grudnia 2008 r.
9. Rada Główna Szkolnictwa Wyższego pozytywnie zaopiniowała projekt dostrzegając korzystne zmiany w zakresie spójności przepisów dotyczących udziału uczniów wybitnie zdolnych w zajęciach objętych tokiem studiów oraz przyznawania im stypendium ministra właściwego do

spraw

oświaty

i wychowania. Rada w pełni poparła propozycje przyznania nauczycielom ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

Podczas posiedzenia w dniu 23 sierpnia 2006 r. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego pozytywnie zaopiniowała projekt.

Po analizie zgłoszonych uwag i postulatów uwzględniono uwagi, w szczególności w części dotyczącej nowelizacji przepisów uszczegóławiających kompetencje rad rodziców. Pozostawiono jednak przepis wprowadzający obligatoryjność działania rad rodziców w szkołach i placówkach. Projektowane zmiany wynikają z konieczności tworzenia dogodnych warunków formalno-prawnych w celu rozwoju i zapewnienia demokratycznych zasad funkcjonowania społecznych organów w systemie oświaty. Projekt zmian szczególnie eksponuje współpracę ww. organów na rzecz zapewnienia jak najlepszej jakości pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły i placówki, wychodząc naprzeciw sygnalizowanej przez środowisko rodziców potrzeby większej aktywizacji rodziców.

Nie uwzględniono uwag dotyczących składu komisji konkursowej na kuratora oświaty. Intencją ustawodawcy jest wprowadzenie rozwiązań adekwatnych do skali odpowiedzialności ponoszonej przez organy rządowe za jakość edukacji w województwach i w kraju. Ponieważ kandydat w postępowaniu konkursowym musi przedstawić koncepcję organizacji kuratorium oświaty oraz koncepcję sprawowania nadzoru pedagogicznego w województwie, merytorycznej oceny tych koncepcji muszą dokonać przede wszystkim przedstawiciele organów odpowiedzialnych za nadzór nad realizacją tych zadań i to ich ocena powinna mieć znaczący wpływ na wybór kandydata.

Nie uwzględniono również uwag dotyczących rezygnacji z regulacji na poziomie centralnym warunków i trybu odpłatności za prowadzone w placówkach i ośrodkach kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych. Publiczne placówki kształcenia ustawicznego, którymi są centra kształcenia ustawicznego, ze swej istoty nie mają być instytucjami docho-

dowymi nastawionymi na zysk, lecz realizującymi przede wszystkim pozaszkolne formy oświaty zgodnie z regionalnymi lub powiatowymi planami rozwoju. Odpłatność za realizację tych zadań nie powinna więc przekraczać kosztów kształcenia. W przepisach wykonawczych do ustawy będą regulowane warunki i tryb odpłatności za kształcenie w placówkach, a nie konkretna wysokość odpłatności.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych dotyczących kompetencji organów szkoły przy podejmowaniu decyzji o obowiązku noszenia przez uczniów na terenie szkoły jednolitego stroju wybrano wariant, zgodnie z którym decyzję w tej sprawie będzie mógł podjąć dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii rady rodziców. Dyrektor szkoły w porozumieniu z radą rodziców będzie określał wzór i warunki noszenia tego stroju.

W ramach konsultacji społecznych i w celu wykonania obowiązku wynikającego z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej

w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej. Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad tym projektem.

3. Wpływ przedmiotowej regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanej regulacji nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z wyjątkiem zmian zawartych w art. 1 pkt 2-6 i 21:

1) do art. 1 pkt 2-6:

Funkcjonowanie nowego systemu egzaminów eksternistycznych nie będzie, tak jak i obecny system, rodziło skutków finansowych dla budżetu państwa, jak również dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Organizacja i przeprowadzanie egzaminów będą

pokrywane z wpłat osób przystępujących do tych egzaminów. Odpłatność za egzaminy zostanie tak ustalona, aby pokrywała ponoszone z tego tytułu wydatki. Natomiast dodatkowe środki finansowe będą potrzebne na przygotowanie nowej formuły egzaminów, przede wszystkim na opracowanie standardów wymagań egzaminacyjnych oraz na przygotowanie informatorów. Informatory będą ogłoszone na stronach internetowych Ministerstwa Edukacji Narodowej, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych komisji egzaminacyjnych.

Jedynymi kosztami, które poniesie budżet państwa w związku z nowymi regulacjami dotyczącymi egzaminów eksternistycznych będzie opracowanie standardów wymagań egzaminacyjnych będących podstawą do przeprowadzania egzaminów eksternistycznych oraz informatorów, koszty te przedstawiają się następująco:

- 1) dla egzaminu z zakresu szkoły podstawowej, gdzie w ramowym planie nauczania dla klasy szóstej szkoły podstawowej dla dorosłych ujętych jest 6 obowiązkowych zajęć edukacyjnych, koszt opracowania jednego standardu oraz informatora wraz z zestawem pytań, zadań i testów wyniesie ok. 5 000 zł. Koszt całkowity wynosi 30 000 zł,
- 2) dla egzaminu z zakresu gimnazjum, gdzie w ramowym planie nauczania gimnazjum dla dorosłych ujętych jest 10 obowiązkowych zajęć edukacyjnych, koszt opracowania jednego standardu oraz informatora wraz z zestawem pytań, zadań i testów wyniesie ok. 5 000 zł. Koszt całkowity wynosi 50 000 zł,
- 3) dla egzaminu z zakresu liceum ogólnokształcącego, gdzie w ramowym planie nauczania liceum dla dorosłych ujętych jest 11 obowiązkowych zajęć edukacyjnych, koszt opracowania jednego standardu oraz informatora wraz z zestawem pytań, zadań i testów wyniesie ok. 5 000 zł. Koszt całkowity wynosi 55 000 zł.

Łączny koszt przygotowania standardów wymagań egzaminacyjnych i informatorów (pkt 1+2+3) wyniesie 135 tys. zł (słownie: sto trzydzieści pięć tysięcy zł).

Koszt ten zostanie w 2007 r. pokryty z części budżetu państwa, którą dysponuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Zmiana przewidziana w art. 1 w pkt 7 nie spowoduje skutków finansowych, gdyż nie nakłada na organy prowadzące szkoły obowiązku wyposażenia szkół w sprzęt i pomoce zalecane do realizacji programów nauczania w poszczególnych zawodach, a jedynie umożliwia wskazanie tym organom optymalnego zestawu wyposażenia.

2) do art. 1 pkt 21:

Projektowane w ustawie przepisy dotyczące poprawy bezpieczeństwa nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach, nie wywołują bezpośrednich skutków finansowych ze względu na to, że tworzą podstawę prawną do przyjmowania specjalnych programów rządowych, których celem będzie wspomaganie organów prowadzących szkoły i placówki

w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki. Każdy program będzie realizowany na podstawie odrębnego rozporządzenia Rady Ministrów, skutki finansowe będą powstawać zatem po przyjęciu przez Radę Ministrów takiego programu i zostaną szczegółowo określone, wraz ze źródłami finansowania, przy opracowywaniu danego programu i odpowiadającego mu rozporządzenia.

W Ministerstwie Edukacji Narodowej prowadzone są obecnie prace nad przygotowaniem projektu programu rządowego wdrożenia monitoringu wizyjnego wejść do szkół i placówek oświatowych. Przewiduje się, że wprowadzenie i finansowanie tego programu odbyłoby się etapowo. W 2007 r. na realizację programu planuje się przeznaczyć kwotę 40 000 000 zł. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2007 na powyższe zadanie zaplanowano środki w rezerwie celowej nr 11, w kwocie

4 000 tys. zł. Ministerstwo Edukacji Narodowej podjęło działania w celu zabezpieczenia pozostałych środków, tj. kwoty 36 000 tys. zł, na realizację tego zadania w rezerwie celowej nr 8, ujętej w projekcie tej ustawy.

4. Wpływ przedmiotowej regulacji na rynek pracy

Proponowane zmiany nie będą miały bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Proponowane zmiany nie wpłyną bezpośrednio na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Proponowane zmiany nie wpłyną bezpośrednio na sytuację i rozwój regionalny, przewiduje się jednak, że pozwolą na wzmocnienie roli szkoły w działaniach na rzecz środowiska lokalnego, a w przyszłości regionu.

7. Wpływ regulacji na podniesienie jakości systemu oświaty w dłuższym okresie czasu

Proponowane zmiany skutkować będą:

- 1) usprawnieniem procesu egzaminów eksternistycznych oraz podniesieniem jakości tych egzaminów, co umożliwi uzyskanie wykształcenia podstawowego, gimnazjalnego lub średniego osobom pełnoletnim, które nie są uczniami szkół,
- 2) wzmocnieniem wpływu rządu na realizowaną politykę oświatową wskutek zmian w zasadach przeprowadzania konkursu na stanowisko kuratora oświaty,

- 3) poprawą jakości wychowania przez zwiększenie roli rodziców, organizacji wychowawczych i poradni psychologicznych, a także przez zwiększenie ochrony psychiki uczniów przed szkodliwymi treściami,
- 4) poprawą bezpieczeństwa w szkołach przez specjalne programy rządowe, przyznanie nauczycielom ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych, a także umożliwienie wprowadzenia jednolitego stroju szkolnego.

Projektowana regulacja nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

11/65zb